

er nogle alt for små skridt i en sag, som er så alvorlig, at man bør have syvmilestøvlerne på. Derfor tager vi sagen op igen her i Folketingssalen i håbet om, at man kan rykke bare lidt hurtigere.

Jeg er glad for bemærkningerne, for jeg er sikker på, at når vi ved, at nogle gartnere rent faktisk kan producere frugt og grønt uden pesticidrester, skal vi gøre, hvad vi kan for at samle de gode erfaringer og de gode muligheder og udbrede dem til resten af erhvervet, så vi sikrer os, at vi også har et gartnerierhverv i Danmark i fremtiden. For hvis ikke de får fod på det her, er der ikke noget erhverv. Det ved de også selv, de siger det selv. Så de har jo også brug for, at vi giver dem en hjælpende hånd.

Så jeg vil sige, at jeg faktisk er lidt skuffet over Venstres ordfører, men ellers går jeg til udvalgsbehandlingen med oprejst pande og håber på, at vi endnu en gang får rykket et lille skridt i denne sag, og at vi sikrer os, at vi får nogle sunde, ordentlige og pesticidfrie danske frugter og grøntsager på hylderne i supermarkederne.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Kl. 14.15

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 51:

Forslag til folketingsbeslutning om gratis og økologisk sund mad i skoler og daginstitutioner.

Af Per Clausen (EL) m.fl.

(Fremsat 30/11 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen):

Enhedslisten har genfremsat et forslag om gratis økologisk skolemad et år efter den oprindelige fremsættelse.

Regeringen er enig med forslagsstillerne i, at skolemadsordninger, der tilbyder sund og ernæringsrigtig kost, kan bidrage til at fremme sunde kostvaner blandt børn og unge. Det er dog fortsat regeringens holdning, at det primære ansvar for børnenes kost bør være forankret hos forældrene og i lokalområderne hos de myndigheder, der har ansvaret for skolerne og daginstitutionerne.

Der er i de seneste år ikke kommet nye oplysninger, der peger på, at indførelsen af statsligt finansieret økologisk skolemad er den rette vej at gå og den bedste måde at bruge ressourcerne på. Der er flere årsager til, at statsligt betalte ordninger ikke er en farbar løsning, hvilket jeg vil komme nærmere ind på. Regeringen må derfor endnu en gang afvise det af Enhedslisten genfremsatte beslutningsforslag.

Vi danskere bruger det meste af vores hverdag væk fra hjemmet, og det gælder også børnene i dagtilbud og skoler. Vi indtager rundt regnet en tredjedel af vores kost i disse timer. Regeringen foreslår derfor også, at dagtilbud og skoler tager stilling til og bærer en del af ansvaret for kosten midt på dagen. Det er som bekendt i vid udstrækning i barndommen og i de tidlige ungdomsår, at voksenalvets sundhedsvaner fastlægges.

Regeringens målsætning er, at børn spiser sundt og får et naturligt forhold til bevægelse. Helt grundlæggende er det forældrenes ansvar at lære børnene de gode vaner og gå foran med et godt eksempel, men jeg ser gerne, at dagtilbud og skoler tilbyder forældrebetalte madordninger som et alternativ til madpakken. Hvordan ordningerne skal fungere på de enkelte institutioner, må være op til kommunen, til skolen, til dagtilbuddet, forældrene og børnene at beslutte. Jeg vil som minister sikre, at informationen om, hvad der er sundt og godt, er til rådighed.

Regeringen arbejder til stadighed på at forbedre den lokale dialog i kommuner, skoler og institutioner, hvor der i samarbejde med forældrene og børnene skabes en fælles holdning til børnenes mad og drikke i løbet af dagen. Kun på

den måde kan vi sikre forståelsen, den lokale forankring og det nødvendige engagement.

Som det også blev fremført ved den sidste behandling af det her forslag, har regeringen sikret de nødvendige lovgivningsrammer for, at skoler og dagtilbud kan etablere madordninger.

Oppositionspolitikere har flere gange foreslået, at madordninger skal være gratis. Til det må jeg sige: Der er ikke noget, der hedder gratis madordninger, for pengene skal jo komme et sted fra. Det vil koste samfundet omkring 900 mio. kr. at give statsfinansieret økologisk mad til børn i dagtilbud og 2,7 mia. kr. til børn i alle landets skoler, altså over 3,5 mia. kr. om året. Vi har ikke 3,5 mia. kr. ekstra i statskassen, og hvis vi havde, ønskede regeringen heller ikke at anvende statslige midler i stort omfang til i al fremtid at betale for børns frokost.

Jeg mener herudover også, at det ville være asocialt at bruge pengene til madordninger til alle. Jeg vil meget hellere hjælpe dem, der virkelig har behov. Regeringen vil jo ikke forære vel-lønnede forældre gratis mad til deres børn. Forældrene betaler jo i forvejen for rugbrød, pålæg, frugt og grønt, som kommer i børnenes madpakker.

En nylig meningsmåling i Altinget.dk har da også vist, at et stort flertal af danskerne mener, at udgifter til skolemad er et forældreansvar. Det er dog klart, at vi må hjælpe de familier, der ikke har råd til en madordning. Jeg fremsætter i løbet af kort tid en ny dagtilbudslov, og den giver bl.a. kommunerne mulighed for at betale maden til de børn, der har friplads.

Det er vigtigt at fremhæve, at der sker rigtig meget i indsatsen for at fremme madordninger. Det sker dels som følge af lokale ildsjæle på skoler og institutioner, dels gennem de stadig flere private udbydere af madordninger. Der er faktisk så megen efterspørgsel på private madordninger, at de private udbydere har svært ved at følge med efterspørgslen, og det bekræfter mig i, at forældrebetalte madordninger er en sigtidsmæssig måde at indføre madordninger på i vores skoler og i vores dagtilbud.

Som en udløber af det såkaldte Det Fede Topmøde, der blev arrangeret af Dansk Industri i foråret 2005, er partnerskabet Food Lab blevet etableret. Dette konsortium samler både fødevarereproducenter, distributører og forskere og hjælper skolerne med at etablere sunde madordninger og samtidig indarbejde læring om mad og motion i undervisningen. Projektets bærende

idé er en portal om skolemad, der både fremmer og understøtter etablering af sunde skolemads-løsninger og undervisning om kost og ernæring. Regeringen ser partnerskaber som dette som en god støtte til etableringen af forældrebetalte skolemadsordninger. Der er ikke tvivl om, at partnerskabsløsninger er en af vejene frem i vores bestræbelser for at fremme sunde kostvaner i fremtiden.

Kl. 14.20

Regeringen har igangsat en lang række initiativer, der skal fremme sund kost blandt børn og unge i det tidsrum, hvor de opholder sig i skolen eller i dagtilbuddet. I efteråret 2007 lanceres en landsdækkende skolefrugtskampagne, hvor skoleelever kan få gratis frugt i 2 måneder, samtidig med at vi tilbyder oplysning om de positive effekter af at spise frugt. Kampagnen har som målsætning, at så mange som muligt efterfølgende vil tilmelde sig frugtordninger med egenbetaling. Vi kan derudover med tilfredshed konstatere, at indsatsen under Alt Om Kost resulterer i, at flere og flere institutioner etablerer en mad- og måltidspolitik. Vi bevæger os derfor i den rigtige retning.

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at det er vigtigt, at vi viderefører og udbygger indsatsen for at lære vores børn om betydningen af sunde kost- og motionsvaner. Vi motiverer bedst vores børn til at leve sundt, hvis vi selv går foran som et godt eksempel, og ved at fortælle dem om de positive og negative konsekvenser af at leve henholdsvis sundt og usundt. Børnene skal kende forskel på, hvilke fødevarer der hører hverdagen til, og hvilke der primært skal nydes ved festlige lejligheder. Ansvar påhviler først og fremmest forældrene, men skolerne og dagtilbuddene skal også medvirke.

Vi skal arbejde for, at forældrene, lærerne og pædagogerne i fællesskab formulerer en holdning til, hvordan man på den enkelte skole og institution kan sikre gode rammer for sund kost og livsstil. En sådan fælles holdning kan formuleres i en mad- og måltidspolitik. Regeringen støtter allerede op om arbejdet med en lang række konkrete initiativer, hvoraf jeg kun har nævnt nogle enkelte her, men regeringen arbejder løbende på at forbedre og fokusere indsatsen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ja tak, der er lige et par spørgsmål. Fru Mette Gjerskov er den første.

(Kort bemærkning).

Mette Gjerskov (S):

Der har været meget debat om forældrebetaling og om, hvad institutioner skal koste for forældrene. Nu hører jeg, at ministeren siger, at madordninger skal være forældrebetalte, og så går mit spørgsmål på, om det betyder, at man så i de institutioner, hvor børnene allerede nu får et gratis måltid mad, skal hæve forældrebetalingen – altså om forældrene skal betale mere for en institutionsplads, hvis der tilbydes gratis mad, end hvis der ikke tilbydes gratis mad, for ellers er det jo ikke fuldt ud forældrebetalt. Så det er det punkt, jeg gerne vil bede ministeren om at uddybe.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen):

Igen er det kommunerne, der bestemmer, hvordan det her skal finansieres i sidste ende. Det er dem, der står for at drive daginstitutionerne, dem, der står for at drive skolerne. Jeg synes, det er rimeligt, at det er forældrene, der betaler for børnenes mad. Det synes jeg er helt i orden. Det, der er vigtigt for mig, er, at man i hvert fald giver muligheden for, at man kan købe sig ind i en madordning og til rimelige priser få sund mad derhenne om dagen. Så jeg synes, det er helt fint, at det er forældrebetalt.

Hvis man så har lavet nogle endnu mere gunstige tilbud i enkelte kommuner, er det jo op til lokalpolitikkerne at prioritere det. Men som udgangspunkt synes jeg, det er helt i orden, at det er forældrene, der skal betale.

(Kort bemærkning).

Mette Gjerskov (S):

Det er jo rigtigt, at kommunerne selv kan prioritere, som de vil, og vi er meget enige om, at det lokale selvstyre er fint. Men det er regeringen, der fastsætter loftet over forældrebetalingen. Så burde det vel være sådan, at de kommuner, som giver gratis mad, som giver den ekstra service, kan hæve forældrebetalingen, for ellers hænger det da ikke sammen. Kommunerne har da ikke det lokale selvstyre, når det er regeringen, der bestemmer størrelsen af forældrebetalingen.

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen):

Jeg hører lidt spørgsmålet, som om Socialdemokraterne næsten går ind for, at vi skal hæve for-

ældrebetalingen ude i daginstitutionerne. Det kunne jeg næsten ikke forestille mig at Socialdemokraterne ønsker. Jeg er meget tilfreds med, at vi har et loft over forældrebetalingen. Jeg er også meget tilfreds med, at vi nu har mulighed for at tilbyde forældrebetalte madordninger, og hvis nogle kommuner så ønsker at tilbyde en ekstra service, er det jo en lokal prioritering og et lokalt ansvar.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Geday (RV):

Det kan godt være, at det er mig, der ikke hører ordentligt efter, men jeg har sådan lidt svært ved at se den røde tråd i De Konservatives og regeringens politik på det her område. På den ene side vil man gerne fremme madordninger – sådan hører jeg ministeren sige det: Man vil gerne fremme dem – men på den anden side vil man ikke pålægge alle kommuner at lave dem.

Kl. 14.25

Hvad er hensigten med at ville fremme madordningerne? I mine øjne er vi nødt til at få alle kommunerne med på at lave madordninger, hvis vi skal opnå den sygdomsforebyggende effekt og den sundhedsfremmende effekt, som vi ønsker for at få færre fede børn med hjerte-kar-sygdomme og andre former for livskvalitetsnedsættende sygdomme. Så jeg kan ikke forstå, hvad det egentlig er, De Konservative vil: Vil de de her madordninger, eller vil de dem kun på ganske særlige vilkår?

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen):

Jeg vil gerne sige, hvad jeg også håber fremgik, at vi er meget, meget optaget af, at der bliver tilbudt sund mad og gode madordninger både i daginstitutionerne og ude på skolerne. Men det er ude i kommunerne, man skal tilrettelægge det her, for det er dem, der har ansvaret for at drive daginstitutionerne og for at drive skolerne. Som jeg kender Det Radikale Venstre, går de meget op i det lokale selvstyre og i, at man har friheden til at træffe nogle valg ude i de enkelte kommuner.

Spørgsmålet lød næsten: Hvorfor vil regeringen ikke være med til at tvinge kommunerne til det? Hvorfor tvinger regeringen dem ikke til at tilbyde de her madordninger?

Det tror jeg slet ikke er nødvendigt, for det går faktisk utrolig godt ude i kommunerne. Kommunerne vil gerne det her, det er sådan set

slet ikke nødvendigt. Vi ser faktisk en rigtig god bølge derude, og nu har de også fået ansvaret for forebyggelsen ude i kommunerne her fra den 1. januar. De vil det her, de er i gang, og vi ser, at der bliver etableret flere og flere madordninger. Som jeg også var inde på, kan de private udbydere næsten ikke følge med, så godt går det, og det må da betegnes som en succes. Man kan da ikke på nogen måde bebrejde kommunen, at det går godt.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Geday (RV):

Bare lige for at udrydde enhver tvivl, og det kommer jeg også tilbage til i min ordførertale: Det Radikale Venstre ønsker madordninger i alle skoler og daginstitutioner, og vi ønsker det indfaset over en 3-årig periode. Det gør vi netop for at få den sygdomsforebyggende og sundhedsfremmende effekt ud af det.

Men jeg er stadig væk nødt til at sige: Jeg synes jo, man kunne gøre langt mere end det, regeringen gør, også uden nødvendigvis at bruge lovgivningsinstrumentet, fordi man kunne afsætte puljer i højere grad, end man har gjort i dag, til at fremme madordningerne, og man kunne lave mere undervisningsmateriale, flere koncepter, som de kommuner, der ønsker at komme i gang med madordningerne, umiddelbart kunne anvende, så de ikke selv skulle bruge kræfter på så at sige at opfinde den dybe tallerken.

Jeg synes, der også er nogle initiativer, som ligger inden for rammerne af det, regeringen i øvrigt vil, som man umiddelbart kunne tage i anvendelse. Hvad siger ministeren til det?

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen):

Jeg glæder mig da over, at Det Radikale Venstre er enig med os i, at vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at fremme sunde kostvaner hos børn og unge, og at et godt sted at starte også er i dagtilbuddene og i skolerne.

Men igen må jeg sige, at det er kommunernes ansvar og vi ikke skal fratage kommunerne det her ansvar, og jeg har heller ikke nogen forestillinger om, at De Radikale ønsker det. Så kan man sige, at man gerne vil have det indfaset over en 3-årig periode, men så må vi så sende den opfordring videre ud til kommunerne, for vi vil i hvert fald ikke tvinge kommunerne til det.

Jeg tror så heller ikke, at det bliver nødvendigt, for de vil gerne det her ude i kommunerne, de tager opgaven meget, meget seriøst, og jeg tror, at det her vil gå meget, meget stærkt, og at vi vil få resultatet inden for en kort årrække.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Ministeren siger, at vi skal fremme de gode spisvaner og fremme den sunde mad. På den anden side står der jo også andre, som godt vil fremme nogle andre ting. Der er vel producenter af, skal vi sige, junkfood og slik og usunde ting, som konkurrerer om børnenes opmærksomhed. Vil ministeren være parat til at gøre noget for at mindske den reklame, som tager børnenes opmærksomhed, altså gøre noget imod den reklame fra producenterne af og den lette tilgængelighed til de usunde ting?

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen):

Jeg synes personligt, det er meget usympatisk, når der er nogle, der målretter reklame direkte mod børn, så det tager jeg sådan set personligt afstand fra. Men i sidste ende kan man sige, at det ville være dejligt, hvis vi levede i en verden, hvor der ikke var reklamer, og vi kunne måske også forestille os, at vi her i Danmark lovgav om, at vi ikke vil have reklamer i Danmark. Men vi bevæger os jo udenlands, og vi får tv-kanaler ind fra udlandet, så det er svært at beskytte os mod det.

Det, jeg tror er vejen frem, hvis vi skal hjælpe børnene, er, at vi skal oplyse om reklamer, lære børnene at være kritiske forbrugere, hjælpe forældrene med at rådgive deres børn om at tage afstand fra reklamerne, skelne mellem, hvad der er godt og skidt, lære dem om, hvad der er sunde fødevarer, og hvad der er usunde fødevarer, og lære at træffe nogle gode valg som forbrugere. Og vi skal starte tidligere end nogen sinde før med den her oplæring af børnene, fordi det er rigtigt, at de udsættes for mange oplysninger og også en meget aggressiv markedsføring.

Igen tror jeg, at det bedste i sidste ende er det lange, seje træk, hvor man gør dem selv til kritiske forbrugere og lærer dem at tage afstand fra det. I sidste ende er det også forældrene, der, mens børnene er helt små, handler ind til dem og også kan træffe nogle fornuftige valg på deres børns vegne.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg forstår på ministeren, at ministeren godt vil beklage, at situationen er sådan, at der er det her konkurrenceforhold vedrørende de usunde ting, men ikke er parat til at foretage noget.

Når man ser på det, ville det så ikke være en fordel, hvis alle børn lærte det gennem praksis, så vi var sikre på, at alle fik det lært? Så fik man virkelig påvirkningen over mod den sunde side, når nu ministeren ikke vil foretage noget indgreb i forbindelse med reklamer og lignende.

Kl. 14.30

(Kort bemærkning).

Familie- og forbrugerministeren (Carina Christensen):

Hvis jeg med det her med at lære det gennem praksis skal forstå, at vi sætter ind i skolerne og dagtilbuddene og hjælper forældrene til at gøre deres børn til kritiske forbrugere, er jeg sådan set meget åben over for gode forslag. Jeg tror sådan set, der er mange forældre, der føler sig lidt magtesløse i dag og gerne vil have noget mere vejledning. Hvis vi kan nedsætte et udvalg, der kan komme med gode råd til forældrene om, hvordan de kan hjælpe ikke mindst sig selv, men også deres børn med at træffe sunde fødevarervalg, er jeg da åben over for det. Jeg synes, det er meget vigtigt, men jeg tror ikke på alle de her nemme løsninger.

I dag har vi hørt et forslag om at lægge skat på fedt – men hvad så, hvis de spiser vingummi, som er fyldt med sukker, men som der ikke er noget fedt i, i stedet? Der er jo mange forslag til nemme løsninger, men jeg tror, det er et langt, sejt træk, vi skal igennem her. Det er oplysning, oplysning; det er tilgængelighed til sunde fødevarer overalt, hvor vi færdes; og så er det, at vi alle sammen bevæger os noget mere i vores hverdag.

Formanden:

Tak til familie- og forbrugerministeren. Så er det fru Inger Beinov Støjberg som ordfører.

Inger Beinov Støjberg (V):

Der skal ingen tvivl herske om, at børns og unges kost er utrolig vigtig. Derfor er det også et emne, som vi i Venstre sætter meget højt på dagsordenen. Alt for mange børn er overvægtige, fordi de spiser forkert eller for meget og rører sig for lidt. Derfor er børns kost kombineret med motion en yderst vigtig sag. Det er også et

stort problem, at ikke alle børn spiser frokost, og at nogle endda springer morgenmaden over, da det jo svækker koncentrationen og dermed også indlæringen.

Men løsningen er altså bare ikke gratis økologisk mad på alle skoler og i alle daginstitutioner. Det er måske endda næsten tværtimod, for forældrenes engagement er altafgørende i den her sag. Hvad hjælper det, at børn får sund og nærende mad, når de er i skolen eller daginstitutionen, hvis den daglige kost ikke er sat på dagsordenen derhjemme?

Desuden er det efter Venstres mening helt forkert at fratage forældrene deres ansvar for den daglige kost til deres børn. Jeg tror i øvrigt også, at mange forældre ville betakke sig for at få frataget ansvaret for at bestemme, hvad deres barn skal have at spise, og om det eventuelt skal deltage i en madordning.

I Venstre vil vi meget gerne have, at der bliver oprettet flere madtilbud på skoler og i daginstitutioner, men det skal være frivilligt, om man som forældre vil have sit barn tilmeldt, og så skal det øvrigt også være forældrene selv, der betaler.

Derfor ser vi også til stadighed på, om der er mulighed for at gøre det endnu lettere at oprette madordninger rundt omkring, og hvordan vi får skoler og kommuner til at få en kostpolitik, som er diskuteret grundigt igennem i alle led – altså både i ledelsen og selvfølgelig også med lærere, elever og ikke mindst også forældrene. Derfor er vi også meget glade for det rejsehold, der hedder Alt Om Kost, og som jo rejser rundt og giver gratis rådgivning til bl.a. skoler og daginstitutioner om at få oprettet madordninger.

Må jeg så lige her til sidst anfægte Enhedslistens økonomiske betragtninger. Der findes altså ikke noget i den her verden, der er gratis. Der er altså ikke noget, der hedder gratis frokost. Der er altid nogle, der skal betale, og i det tilfælde her er det altså skatteyderne, så egentlig skulle det her forslag hedde skatteyderbetalt økologisk sund mad på skoler og i daginstitutioner. Jeg er godt klar over, at det måske ikke lyder nær så flot, som når man nu kalder det for gratis, men det burde det hedde. Jeg er også godt klar over, at det måske ikke er sådan helt den samme salgsvare ude i medierne, når det nu hedder skatteyderbetalt økologisk sund mad i skoler og daginstitutioner. Jeg er godt klar over, det sælger lidt bedre at kalde det for gratis. Men der er altså ikke noget, der er gratis. Det er en virkelighed,

som selv Enhedslisten – trods stor modvilje, ved jeg – bliver nødt til at acceptere.

Da den konservative ordfører desværre ikke kan være til stede på grund af en forhandling, skal jeg fra Det Konservative Folkeparti sige, at de afviser det her forslag, og Venstre kan heller ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 14.35

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Nu skal jeg ikke lægge fru Støjberg til last, at hun ikke er finansordfører. Det er der jo andre, der er i det parti. Derfor kan jeg heller ikke forvente, at fru Støjberg har tjek på finanspolitikken, men jeg skal gøre fru Støjberg bekendt med, at vi har overfinansieret vores finanslovudspil med knap 30 mia. kr., hvilket er væsentlig mere end regeringen har. Så hvis vi skal tale om at køre stram finanspolitik, kan fru Støjberg godt få en time hos mig på et tidspunkt, hvis hun har lyst. Derfor skal jeg også fortælle, at vi selvfølgelig har finansieret det her forslag, og når vi taler om en god og gratis folkeskole, er vi også godt klar over, den er skattefinansieret. Men som sagt skal fru Støjberg være velkommen til at komme og få en lektion.

Jeg skal sige, at når vi taler om at tage ansvaret fra forældrene, har vi den overbevisning i Enhedslisten, at forældre sådan set udmærket kan lære deres børn at tale dansk. Lærerne er bare bedre til det, fordi de har 4 års uddannelse i at gøre det. Det vil altså sige, at vi ikke har noget ønske om at fratage forældrene ansvaret for at lære deres børn at spise sund mad; vi mener bare, at de, der er uddannet inden for kost og sundhed, ville være bedre til det end forældrene, og derfor foreslår vi den her håndsrekning til at lære ungerne at spise ordentligt.

(Kort bemærkning).

Inger Beinov Støjberg (V):

Jeg ved snart ikke, hvad jeg skal forstå som et spørgsmål og en kommentar i det her, i og med der ikke rigtig var noget spørgsmål, men jeg kan da i hvert fald måske svare på invitationen til at få sådan en økonomisk lærtime hos Enhedslisten. Det er lige før, må jeg sige, jeg ikke kan stå for fristelsen, så jeg tror næsten gerne, jeg vil sige ja tak. Jeg tror måske, at den virkelighedsopfattelse, som Enhedslisten lægger for dagen, når vi sådan snakker økonomi, simpelt hen er en virkelighedsopfattelse, som ligger mig meget fjern. Derfor tror jeg, at jeg af ren interesse – og

jeg tror i øvrigt også godt, jeg allerede nu kan røbe, at jeg vil være ret spændt på den økonomiske lærtime, som fru Pernille Rosenkrantz-Theil her har tilbudt – meget gerne vil sige ja tak.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Mig bekendt er det også sådan med forretningsordenen – den skal jeg dog ikke tilbyde en lektion i, for jeg er elendig til forretningsordenen – at det faktisk er korte bemærkninger og ikke spørgsmål, vi kan komme med, så fru Støjberg har helt ret: Det var ikke noget spørgsmål, det var en kommentar.

Jamen det glæder mig, at fru Støjberg siger ja tak. Det bliver på mit kontor, og der følger en invitation. Det bliver hyggeligt.

Jeg vil stadig væk gerne bede om ordførerens kommentar til det her med forældreansvar, for jeg synes faktisk, det er rigtig væsentligt at diskutere. Det er jo et spørgsmål om, hvem det er, der er kvalificeret til hvad. Jeg synes, det er rigtig vigtigt, at vi som samfund anerkender, at når man har en uddannelse i fødevarer og sundhed, kan man noget, som jeg f.eks. ikke kan, fordi jeg ikke har en uddannelse i det.

Det vil sige, at jeg tror, at man måske kunne slå bro over ideen om, at forældre skal have ansvaret, og ideen om, at folkeskolen skal have ansvaret, ved at man kigger på de fag, der i øvrigt undervises i i folkeskolen, hvor forældrene jo også skal have et ansvar. Jeg mener, at forældrene skal have et meget, meget stort ansvar for, at deres børn faktisk får det ud af folkeskolen, de skal, men det betyder jo ikke, at folkeskolen lige pludselig skal lade være med at undervise i dansk, bare fordi mor og far sidder og læser højt med ungerne derhjemme.

Kunne man ikke forestille sig, der var en eller anden form for bro over den forståelse også i forhold til at kigge på sunde fødevarer?

(Kort bemærkning).

Inger Beinov Støjberg (V):

Jeg er helt enig med fru Rosenkrantz-Theil i, at vi alle sammen har et ansvar for det her, og dermed også, at skolen og det offentlige har et ansvar. Jeg synes for øvrigt også selv, at jeg som politiker har et ansvar i det her spørgsmål, og derfor synes jeg, at mit ansvar som politiker er at være med til bl.a. at rådgive og give nogle gode muligheder for at oprette gode madord-

ninger rundtomkring på skoler og i daginstitutioner.

Der, hvor vandene så skilles, er præcis i spørgsmålet: Hvordan skal det her finansieres? Er det forældrene, eller er det ikke forældrene, der skal gøre det? Jeg tror i virkeligheden nok, at vi er meget enige om, at madordninger er en god ting, men det er selve finansieringen, vi er uenige om.

Med hensyn til fagene i folkeskolen så har jeg altid undret mig lidt over, at man ikke brugte faget hjemkundskab lidt mere aktivt med hensyn til ernæringslære og sådan nogle ting. Det er en ting, som jeg gerne vil være med til at tage op, for det er jo et helt fuldstændig oplagt tidspunkt at lære eleverne om det på.

Så, ja, vi har et fælles ansvar: Skolen har et ansvar, det offentlige har et ansvar og forældrene har et ansvar. Der, hvor vandene skilles, er, når det gælder, hvem der skal have det økonomiske ansvar, hvem det er, der skal bære den byrde.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Fru Inger Beinov Støjberg antydede i sin ordførertale, at hvis børnene fik sund økologisk mad i skoletiden, havde det ingen virkning, hvis forældrene ikke var ansvarlige og ikke gav dem sund mad derhjemme, det havde altså ingen virkning.

Kl. 14.40

Kan det virkelig være rigtigt? Kunne man ikke forestille sig den situation, at vi påtog os oplæringen i at få sund mad i skolen og så satte kampagnen ind på at få forældrene til at følge op derhjemme? Så var det ikke børnene, vi skubede foran os som gidsler. Så havde det virkelig værdi.

(Kort bemærkning).

Inger Beinov Støjberg (V):

Det, jeg anfægtede i min ordførertale, var, at nogle har den tro, at hvis man bare får et sundt måltid midt på dagen, så er alle problemer med fedmeproblematikken løst. Det er de simpelt hen ikke, for de gode kostvaner grundlægges i familien efter min mening.

Det er så utrolig vigtigt, at det er hele familien, der er fælles om det her. Det er så utrolig vigtigt, at man får diskussionen om sund kost, og hvad det er for en kost, der står på spisebordet derhjemme, forældre og børn imellem. Ellers får vi simpelt hen ikke grundlagt nogle ordentlige og fornuftige kostvaner.

Derfor er det så utrolig væsentligt, at forældrene kommer ind over, og at det er noget, der også i høj grad foregår i familiens skød. Derfor mener jeg også, at man som forælder skal tage stilling til, hvad det er for en kost, der skal spises midt på dagen, og om man skal være tilmeldt en madordning eller ej.

(Kort bemærkning).

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Jeg er fuldstændig enig med ordføreren i, at det er utrolig vigtigt, at familien, altså forældre og børn, sammen løfter det her. Men virkeligheden er jo også, at der er masser af problemer i mange familier uanset økonomi i øvrigt. Der er det jo børnene, der er gidsler, og så kan det ikke passe, at det ingen virkning har, at de faktisk får en påvirkning og en indlæring med hensyn til sund mad i skole- og institutionstiden. Det må ordføreren da kunne medgive.

(Kort bemærkning).

Inger Beinov Støjberg (V):

Jeg synes som sagt, at det er utrolig væsentligt, at forældrene tager stilling til, hvorvidt deres barn skal tilmeldes en madordning eller ej, fordi det er med til også at grundlægge kostvaner fremover, og fordi den diskussion er så utrolig vigtig at få i familien.

Så mener jeg ærlig talt ikke, at det redder det hele, at det redder vores kostvaner, hvis man får serveret et måltid sund mad midt på dagen, hvis det så bare er den samme trummerum, når man kommer hjem fra skole. Jeg mener, det er så utrolig vigtigt, at forældrene kommer ind og tager stilling her, så det ikke bare skal være sådan, at der er tvungne madordninger på alle skoler og alle daginstitutioner. Men jeg ser gerne, at der kommer mange flere madordninger, for jeg mener, det er en rigtig god ting. Jeg mener bare, at forældrene skal involveres i det. Det er helt nødvendigt.

Formanden:

Tak til fru Inger Støjberg. Så er det fru Mette Gjerskov som ordfører.

Mette Gjerskov (S):

Der er ikke nogen tvivl om, at rigtig kost er utrolig vigtig, især for børn. Hvis børn ikke får den rigtige kost, lærer de ikke nok, og de trives ikke. Det er på mange måder en skæbnsvanger glidebane at komme ind på, for vi ved jo, at dårlige vaner i barndommen, overvægt i barndommen,

tit resulterer i dårlige vaner og overvægt i voksenlivet, og at fedme, der er grundlagt i barndommen, er utrolig svær at komme af med.

Derfor mener vi faktisk også, at der skal gøres noget i forbindelse med børns måltider, og der har vi faktisk også fra Socialdemokratiets side afsat 750 mio. kr. i vores finanslovudspil – det er altså 0,75 mia. kr. – til gratis mad til alle børn i vuggestuer og børnehaver. Det gør vi jo altså bl.a., fordi vi mener, at overvægt måske er vor tids største trussel mod, at vores børn får et godt liv.

Der er vel dybest set to veje, forældre og politikere kan vælge at gå. Vi kan sige, at børns kost og eventuel overvægt er forældrenes ansvar. Det var sådan, jeg hørte den tidligere ordfører. Vi kan også melde os parate til at tage et politisk medansvar for, at udviklingen vendes.

Socialdemokraterne tager gerne en del af ansvaret, for tager vi som politikere ikke et ansvar, er vi medskyldige i, at børn mistrives, og i, at udviklingen med for mange overvægtige og fede børn ikke stoppes. Vi mener, det er ansvarsforflygtigelse, hvis man bare siger, at børns kost er et forældreansvar, og at det ikke er noget, samfundet skal blande sig i, hvis ikke man tænker på, hvilke konsekvenser den holdning har.

Det er jo ikke bare synd for børnene, at de eventuelt udsættes for mobning. De risikerer også at få alvorlige sociale problemer, få problemer med at tage en uddannelse, få et job, en kæreste, et normalt liv, og ikke mindst er de i farezonen for at udvikle livsstilssygdomme, som vil kunne tage livet af dem alt for tidligt.

Kl. 14.45

Det er et alvorligt problem, vi står med. Det er et samfundsproblem og måske en af de største sundhedsproblemstillinger, vi har lige nu. Dårligere livskvalitet er den pris, børn betaler for, at vi, der er voksne, ikke har fået lavet et samfund, hvor vi passer bedre på vores børn. Som ansvarlige politikere kan vi altså ikke bare sige, at børns kost og trivsel er forældrenes ansvar.

Hos Socialdemokraterne tager vi altså gerne det ansvar. Vi har lavet et meget, meget grundigt og kæmpestort børneoplæg om, at der skal indføres et gratis måltid mad. Her ved jeg så godt, at Venstres ordfører vil sige: et skatteyderbetalt måltid mad. For min skyld gerne, jeg er fløjtende ligeglad, bare der er et sundt måltid mad midt på dagen til alle børn i vuggestuer og børnehaver. Det har vi finansieret i vores finanslovforslag, og det gælder fra indeværende år.

På sigt ønsker vi faktisk ligesom Enhedslisten også skolemad, men vi har ikke økonomien til skolemad inde i vores finanslovforslag på nuværende tidspunkt, og vi kan ikke stemme for B 51, fordi der ikke er den her adskillelse mellem skoler og institutioner i det. Vores finansiering drejer sig alene om institutionerne. Det er jo altså det her med, at der skal være et gratis måltid mad i vuggestuer og børnehaver, det handler om.

Ud over at Venstres ordfører har sin mening om, hvad gratis er, vil jeg da også godt sige, at jeg faktisk synes, at det i den her sammenhæng er et misvisende ord. For forældrene betaler jo i forvejen tusindvis af kroner for, at deres børn er i daginstitutionerne. Men vi mener godt, at det kan forsvares, at der for den pose penge, forældrene betaler, også skal indgå kost. Vi mener derfor ikke, at forældrebetalingen skal øges.

Indtil videre har vi faktisk også i det finanslovforslag, som vi fremlagde i efteråret, afsat 50 mio. kr. til at understøtte, at endnu flere kommuner kunne komme i gang med at etablere skolemadsordningen. Dengang fru Ritt Bjerregaard var minister, afsatte vi 200 mio. kr., og vi så jo, at skolemadsordningerne eksploderede, og det vil vi gerne være med til at understøtte. Så vi er positive over for det her forslag, men kun over for den del, der handler om gratis mad i vuggestuer og børnehaver. Det er det vigtige.

Så mener vi, at det er utrolig væsentligt, at vi i Folketinget tager det her spørgsmål alvorligt. Selvfølgelig er alt det, der har været drøftet om reklamer over for børn og reklamer for junkfood og alle de andre ting også væsentlige elementer. Men vi kan desværre ikke stemme for det her forslag. Vi nøjes med i første omgang at sige: gratis mad til børn i børnehaver og vuggestuer.

Formanden:

Tak til fru Mette Gjerskov. Så er det hr. Christian H. Hansen som ordfører.

Christian H. Hansen (DF):

Forslaget her fra Enhedslisten er jo en genfremsettelse af et forslag fra tidligere, som har været behandlet her i Folketingssalen, og jeg kan sige, at Dansk Folkeparti sådan set ikke har ændret holdning til det. Dog vil jeg sige, at vi synes, at det med økologisk skolemad er en rigtig god ting. Vi går i Dansk Folkeparti meget ind for økologien. Vi har også tidligere i dag været inde på, at vi jo i forbindelse med landdistriktsaftalen

har været med til at styrke økologien væsentligt i Danmark – også dens fremtidsmuligheder.

Det her mener vi faktisk stadig væk er en kommunal opgave. Det vil sige, at hvis man i nogle kommuner ønsker at indføre en sådan madordning, skal man da have mulighed for det. Men vi mener ikke, at det er staten, der skal gå ind og klare det, som vi faktisk mener kommunerne skal gøre.

Der er jo nogle kommuner, der har indført madordninger i nogle skoler, som fungerer godt, og der må mit signal til kommunalpolitikere være, at hvis man synes, at det er en god idé, og hvis det er noget, man kan få til at fungere ude i sin kommune, er det noget, man skal tage fat på derude.

Men som sagt er det i Dansk Folkeparti ikke noget, vi kan støtte, at staten går ind i, så derfor må vi sige nej til det her forslag, men anerkender den økologiske tankegang, der ligger i det. Vi synes også, at hvis man endelig taler skolemad og madordninger ude i kommunerne, skal man også tænke i økologi.

Kl. 14.50

Man kan også tænke på, at kommunerne jo nu er blevet meget større, så det kan også være, at hvis man går i gang med sådanne ordninger, viser det sig nu, at det faktisk er blevet billigere, fordi den mængde mad, man nu skal have, omfatter en større mængde skolebørn. På den måde vil man måske kunne få nogle bedre rabatter til at indføre ordningerne.

Det bliver et nej til forslaget herfra, men held og lykke til kommunerne med at gennemføre det selv.

Formanden:

Tak til hr. Christian H. Hansen. Så er det fru Elisabeth Geday som ordfører.

Elisabeth Geday (RV):

I mange år har det været god latin blandt danske politikere, at børnenes mad er forældrenes ansvar. Det er også Det Radikale Venstres udgangspunkt. Alligevel må vi konstatere, at stadig flere danske børn er overvægtige. Det øger deres risiko for en række alvorlige livsstilssygdomme som type 2-diabetes og hjerte-kar-sygdomme – sygdomme, som tidligere var forbeholdt ældre mennesker. Samtidig er der en markant, social skævhed i problemet, så der er langt flere overvægtige børn blandt socialt dårligt stillede end blandt socialt velstillede børn.

Stort set alle børn, fra de er 1 år til de er 16 år, er i vuggestue, børnehave eller skole i mere end halvdelen af deres vågne timer, og de spiser mindst et hovedmåltid og op til flere mellemmåltider, mens de er i offentlig pasning eller skole. Derfor er skolerne og daginstitutionerne oplagte steder at sætte ind med en sygdomsforebyggende indsats over for børnene.

Vi mener, at indsatsen bl.a. skal bestå i sund mad på skoler og daginstitutioner, men også i mere motion, flere og sjovere gymnastiktimer, som tiltaler både drenge og piger, adgang til frisk og koldt rindende vand, lækre omklædningsrum, skægge idrætskonkurrencer og bedre muligheder for motion i fritiden. Det er også elementer i løsningen. Men det er sund mad i skoler og daginstitutioner altså også.

Derfor mener vi, at tidspunktet er inde til at revidere vores oprindelige synspunkt. Børns kost er fortsat hovedsagelig forældrenes ansvar, men samfundet har også et medansvar for, at børn ikke bliver syge, fordi de får for dårlig kost og for lidt motion. Vi vil gerne arbejde for, at alle børn får tilbudt sunde madordninger, mens de er i skole eller i daginstitution.

Erfaringer fra Sverige og England peger på, at vi ikke nødvendigvis får sundere børn, blot fordi vi indfører madordninger. Der skal mere til. Madordningerne skal udformes i samarbejde med børnene, børnene skal inddrages i madlavningen og i det hele taget have så meget medindflydelse, som deres alder og evner tillader.

Madordninger skal være en del af skolernes undervisning, så børnene, samtidig med at de laver mad, også lærer om sund kost og livsstil, lærer at læse opskrifter, måle volumen, drive en lille virksomhed på skolen med mere.

I virkeligheden ville det bedste være, hvis man kunne lave partnerskaber med de lokale handlende, så man samtidig kunne få dem forpligtet til ikke at sælge uanede mængder slik, sodavand og pizza til børnene i skoletiden.

Vi mener, at opgaven med at udforme madordninger naturligt skal ligge hos kommunerne, men her i Folketinget skal vi beslutte at pålægge kommunerne denne opgave. Vi vil gerne være med til at opfordre og opmuntre kommunerne til, at det skal være økologiske madordninger, fordi det på samme tid kan være med til at stimulere efterspørgslen efter økologiske madvarer i Danmark.

Efter vores opfattelse behøver madordningerne ikke være gratis for alle, men kun for de børn, som i forvejen får fripladser i daginstitutioner

eller SFO. Vi mener, at driften af madordningerne i det store og hele skal betales af forældrene, men samfundet skal betale for etableringen af ordningerne, udvikle undervisningsmateriale og koncepter, sikre erfaringsopsamling, forskning og formidling af viden.

Vi kan ikke tilslutte os Enhedslistens forslag, som det ligger her. For det første fordi vi ikke ønsker at gøre madordninger gratis for alle, og for det andet fordi finansieringen af vores forslag beror på, at Folketinget vil være med til at tilbageføre forældrebetalingen i daginstitutionerne og dagtilbuddene til de 33 pct., som den var, før regeringen nedsatte den til 25 pct. Det er altså forklaringen på, at vi på nuværende tidspunkt må sige, at vi desværre må stemme imod Enhedslistens forslag.

Kl. 14.55

Men vi vil opfordre regeringen til at samle alle Folketingets partier til en bred aftale, så vi i løbet af kort tid kan enes om, hvordan vi skal indføre sunde og gerne økologiske madordninger, så de kan blive til virkelighed for alle danske børn i såvel skoler som daginstitutioner.

Formanden:

Tak til fru Elisabeth Geday. Så er det hr. Poul Henrik Hedeboe som ordfører.

Poul Henrik Hedeboe (SF):

Enhedslistens forslag om gratis økologisk sund mad i skoler og daginstitutioner er vi i SF glade for er blevet fremsat. Det svarer helt til et forslag, vi selv har på det område. I SF ser vi faktisk det at lære børnene at spise sundt og gerne medvirke til de måltider, der foregår i skole- og institutionstiden, som et grundvilkår i lighed med den folkeskoleundervisning, vi har. Så diskussionen om, hvorvidt vi må bruge ordet gratis eller kalde det noget andet, er vi helt kolde over for. Der kunne sagtens stå skatteyderbetalt, lige så vel som vi selvfølgelig, hver gang vi siger folkeskoleundervisning, siger skatteyderbetalt folkeskoleundervisning. Vi siger skatteyderbetalt folkepension osv. Vi er helt med på at kalde tingene det, de nu er.

Vi mener, at det er utrolig vigtigt, at vores børn får det input både i institutioner og i skoletiden. Når vi kigger på vores samfund og nogle af de problemer, vi har, og hvis vi isolerer fedmeproblemerne, kan vi se, at vi i et land som Danmark har sundhedsudgifter for ca. 10 mia. kr. Hvis vi etablerer det her, har jeg ministerens ord for, at det koster ca. 3,5 mia. kr. Jeg kan ikke

sige, at vi dermed, hvis vi gjorde det, så afskaffede fedme. Sådan er det ikke, men der er temmelig meget at give af, hvis man tager fat på det område her.

Venstres ordfører var inde på, at det ikke rigtig hjalp noget at give børn sund mad midt på dagen, hvis forældrene ikke levede op til deres ansvar. I SF er vi meget optaget af, at der selvfølgelig tages et bredt ansvar for det her, og det er meget vigtigt at få forældrene inddraget. Men hvis ikke vi gør noget for børnene i den tid, hvor de er i skole og institution, hvis ikke vi gør noget de steder, hvor forældrene faktisk endnu ikke lever op til ansvaret, så gør vi familierne en bjørnetjeneste. Vi kunne godt give dem, der er i klemme, den håndsrækning at sørge for, at det her skete.

Vi er med på, at der virkelig skal ydes en indsats ud over det her, virkelig ydes en indsats over for forældrene, fordi børnene jo grundlæggende er forældrenes ansvar, men det fritager altså ikke samfundet fra også at have et ansvar. Vi har et ansvar for, at det her samfund fungerer. Vi har et ansvar for, at de borgere, der er i klemme, bliver hjulpet, og det her er en måde at gøre det på.

SF er helt med på det her. Det kunne faktisk være sjovt, om man med hensyn til nogle yderområder gik foran og sagde: Landdistriktsmidler kunne vel godt bruges til at løfte sådan et område i nogle yderområder, så de kunne være et skoleeksempel for byerne, som landdistriktsmidlerne ikke er tilgængelige for.

SF går helt ind for det her forslag.

Formanden:

Tak til hr. Poul Henrik Hedeboe. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Ja, undskyld det avancerede talepapir, jeg har med, men i økologiens navn valgte jeg lige ikke at skrive ud, ikke? Det var en meget god undskyldning.

Det er bare, fordi der, mens vi har den her diskussion i dag, kommer noget ny viden fra England, som jeg egentlig synes er meget interessant at forholde sig til, nemlig at skolebørn derovre har haft rigtig, rigtig gode erfaringer med præcis det her. Der står i rapporten om det, at lærerne bl.a. rapporterer om mindre rastløshed og nervøsitet, færre smerter og bedre koncentration, og rapporten konkluderer, at det er en direkte

forbindelse mellem ernæring og indlæringssevne osv. For interesserede ligger den på Jyllands-Postens hjemmeside. Jeg synes bare, at det var en meget god indledning, for jeg synes selvfølgelig, at det er et rigtig væsentligt problem, vi står over for.

Kl. 15.00

Jeg vil sige, at jeg synes, at debatten er positiv. I 2001, da Enhedslisten fik sit første forslag om 50 mio. kr. til en forsøgsordning vedtaget under den tidligere regering, blev det set som noget, der drejede sig om biodynamiske grøntsager og folk, der sad i yogastilling og hørte mærkelig musik. Så vi kan glæde os over i Enhedslisten, at der nu er sket en lillebitte udvikling, og at vi ikke længere er de eneste, der synes, at det her er væsentligt. Sådan kan man jo have indflydelse på forskellige måder; nogle har 90 mandater, og for andre tager det en 4, 5, 6 år, og så kommer det helt af sig selv. Det er med glæde, at jeg noterer mig, at vi er nået så langt, at man ikke behøver at blive set som en, der sidder i yogastilling, fordi man går ind for skolemadsordninger.

Jeg vil dog sige, at jeg synes, at det er en rigtig god idé, når ministeren siger, at ministeren meget gerne vil være med til at bringe informationen om, hvad der er godt for børn, ud til folk. Og det kan jeg sådan set høre alle er enige om, så det er jo sådan set bare om at sparke til den bold, der ligger lige til højrebænet.

For det første vil jeg dog sige, at det der med, at regeringen ikke har 3 mia. kr., bliver jeg altså lige nødt til at grine lidt af. Nå, har regeringen allerede brugt de 80 mia. kr., som finansministeren stod og brystede sig af var i overskud, eller hvad? Det synes jeg sgu alligevel er gået hurtigt. Vi er ikke engang nået til den 15. januar, så det er gået hurtigt.

Så vil jeg for det andet sige, at jeg synes, vi skal tage lidt fat i det med ansvaret, for som udgangspunkt har jeg sådan set været enig. Jeg har først lært at stave til økologi for meget kort tid siden og har sådan set syntes, at det med, at staten skulle begynde med at betale for maden, var lidt mærkværdigt. Jeg har egentlig også syntes, at det burde være sådan, at det var forældre, der påtog sig den opgave osv. – man kender sådan set hele legen. Men et eller andet sted synes jeg faktisk, at vi skal prøve at holde lidt fast i, hvordan vi opfatter det at lære dansk, for det drejer sig faktisk langt hen ad vejen om det samme. Det er et spørgsmål om, at de mennesker, der er uddannet til det, naturligvis er bedre til det end dem, der ikke er.

Det betyder langt fra, at vi skal fratage forældrene ansvaret, nej, tværtimod. Det er simpelt hen et spørgsmål om at kvalificere forældrenes ansvar ved at give et tilbud. Og man kan sige, at det, at man har skattefinansieret skolemad, som er økologisk, jo giver århundredets anledning til, at forældrene bliver langt bedre til at lave sund og økologisk mad til deres unger. Så jeg synes bestemt, det er den vej rundt, man skal se det. Jeg ville syntes, at det var en katastrofe, hvis man fratog forældrene ansvaret, på samme måde som jeg ville synes, at det var en katastrofe, hvis det ikke længere var forældrenes ansvar at lære deres unger at tale et ordentligt sprog. Det synes jeg naturligvis det er, men jeg synes også, at det er ret vigtigt, at vi har gode og kvalificerede lærere.

Jeg har lidt en fornemmelse af, at vi her har at gøre med et område, hvor vi endnu ikke helt har vænnet os til, at der faktisk findes folk med kompetencer. Det må have været lidt på samme måde, da man indførte folkeskolen i sin tid eller i andre situationer, hvor man har skullet vænne sig til, at her var der nogen, der havde en faglighed. Så jeg vil gerne anmode om, at man i hvert fald lige får redefineret det med ansvaret eller får tænkt sig en ekstra gang om.

Det Radikale Venstre var inde på, at der var et relativt bredt flertal for skolemadsordninger i Folketingssalen. Det er rigtigt. Det er langt hen ad vejen finansieringen, vi er uenige om. Den bliver vi nødt til at have fingrene i, og det drejer sig om det her med, om man pålægger eller man ikke pålægger kommunerne det – nu bliver jeg altså ved med at fedte rundt i danskundervisning, og det kan godt være, at jeg gør det, fordi vi har diskuteret uddannelse hele dagen, inden vi nåede hertil. Jeg vil sige, at der jo altså heller ikke er nogen i det her Folketing, der kunne finde på at lade det være op til kommunerne, om børnene skulle lære dansk i folkeskolen. Alle partier, der synes, at det er en god idé med kommunalt selvstyre – og vi har selvfølgelig råderet over, hvad der foregår i folkeskolen – er jo samtidig partier, der stemmer for, at det er obligatorisk at skulle undervise i dansk i den danske folkeskole. Og det synes jeg da sådan set giver meget god mening.

Det kunne man sådan set også vælge at gøre her. Det er jo et spørgsmål om at udstikke en ramme, inden for hvilken kommunerne så kan bevæge sig frit. Det gør man på folkeskoleområdet bl.a. ved at sige, at der er en række fag, der er obligatoriske, og så kan kommunerne bestem-

me, hvordan de indretter sig, og hvor mange timer de gerne vil anvende til formålet – der er så et minimumstimental for dansk, som regeringen er gået ind for, så der har man været lidt strammere i betragtet. Dette siger jeg for at vise, at der jo er masser af måder, hvorpå vi udstikker rammer for folkeskolens virke, og hvor alle partierne i Folketingssalen er enige om, at det skal man.

Kl. 15.05

Igen vil jeg sige, at der måske mest af alt er tale om, at det her er et nyt felt, hvor man lige skal vænne sig til, at man også kan have en holdning til det, og at det ikke bare skal være op til det private initiativ. Og der synes jeg, at det er rigtig vigtigt at tage fat i de ting, som Det Radikale Venstre bragte på banen; nemlig at det, der kommer ud af ikke at få sund og god kost, er ret alvorligt, på samme måde som hvis man ikke lærer landets sprog, fordi vi afskaffer danskundervisningen i folkeskolen; altså, diabetes og hjerte-kar-sygdomme i en meget, meget tidlig alder må man alt andet lige sige er en temmelig problematisk størrelse at skulle bære rundt på resten af livet.

Jeg vil sige, at de indlæringsvanskeligheder, som kommer i kølvandet af ikke at få ordentlig kost, altså også er ting, man bærer rundt på resten af livet – og som i øvrigt er nogle af de mest stigmatiserende ting, man kan bære rundt på resten af livet i vores samfund. Så jeg synes måske, at det er på tide, at man tager det skridt mere. Nu er vi kommet væk fra det med, at det kun drejer sig om folk, der sidder i yogastilling. Det kunne være, at vi også kunne komme dertil, at man begynder at anskue den her problemstilling på samme måde, som man anskuer en række andre problematikker, som folkeskolen har ansvaret for.

Så vil jeg sige til Socialdemokraterne, at jeg synes, at det er fantastisk, at Socialdemokraterne er kommet med et børneudspil, hvor de vil give gratis og sund mad i daginstitutioner. Det synes jeg er rigtig, rigtig godt, og jeg tror altså også, at det er muligt for os at finde de 3 mia. kr. – undskyld at jeg gør det til noget småt, det kan godt være, at det er, fordi vi har det overskud på knap 30 mia. kr., og at jeg ikke har fået dem

brugt endnu på vores finanslovudspil. Det skulle altså nok være muligt at finde de 3 mia. kr., der skal til, for at vi også kan gøre det på folkeskoleområdet. Jeg vil i hvert fald gerne gøre forsøget, så vi på den anden side af et regerings-skifte vil kunne indføre det her ikke bare på daginstitutionsområdet, men faktisk også udvide det til at gælde på folkeskoleområdet.

Jeg vil også nævne, at jeg, i tilfælde af at Socialdemokraterne og De Radikale havde været mere uvenlige, end de viste sig at være, bare for at drille har bragt det her forslag med hened i salen: Hvis vi sætter tobaks- og spiritusafgiften op til det niveau, den var, da den her regering kom til magten, og dertil lægger enten – nu kan man selv vælge et af to forslag, alt efter hvem man vil drille, hvad man gerne vil have afskaffet – at private kan bruge gule plader, eller subsidiært at man nedlægger hjemmeværnet, så har vi råd til at gøre skolemaden gratis og økologisk i folkeskolen i Danmark.

Det er bare for at sige, at det jo ikke er finansieringstanker, der ligger langt fra det, der i forvejen står i Det Radikale Venstres og Socialdemokratiets finanslovudspil, så jeg tror, at der skulle være en vej for, at vi kunne få lavet lidt sjov på det her område, som kan være rigtig vigtigt og rigtig væsentligt for de børn, der får noget ud af det.

Jeg skal takke mange gange for en god debat. Jeg glæder mig til, at vi om senest 5 år ikke bare er nået væk fra det med yogastillingen, men faktisk også er nået dertil, at ungerne får god og økologisk skattefinansieret mad.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 16. januar 2007 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 15.08
